

Bezoekadres: Stadhuis Coolingsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl
E-mail: bbo@rotterdam.nl
Inlichtingen: Laelia Luchtmeijer
E-mail: lm.luchtmeijer@rotterdam.nl

Cluster: Maatschappelijke Ontwikkeling
Ons kenmerk: 21MO02184 - 21bb004923

Datum: 13 april 2021

Betreft: Voortgang Informele zorg en
ondersteuning april 2021 (onderdelen
vrijwilligerswerk en mantelzorg)

Commissieleden Zorg, Onderwijs, Cultuur en Sport

Geachte commissieleden,

Met deze brief wil ik u informeren over de Rotterdamse stedelijke inzet op Informele zorg en ondersteuning (IZO). Zo kijk ik met u terug op het laatste jaar, 2020, dat in het teken stond van de inkoop en implementatie van de nieuwe stedelijke ondersteuningsstructuur. Ik heb u hierover ook diverse malen tussentijds geïnformeerd. In datzelfde jaar kwam Corona. Ook dat is van invloed geweest op IZO: veranderde behoeftes en een ander aanbod, en dus waar nodig ook andere ondersteuning. Deze flexibiliteit was mogelijk doordat we klaar stonden met deze nieuwe ondersteuningsstructuur in de volle breedte. Omdat we bijvoorbeeld Mantelfoon al hadden gerealiseerd, konden we de Sociale Hulpdienst Corona 24 uur per dag, 7 dagen per week beschikbaar maken. In deze brief kijk ik echter vooral ook met u vooruit: waar zetten we op in, nu de ondersteuningsstructuur staat?

Terugblik

In 2019 en 2020 vond de inkoop en implementatie van een nieuwe stedelijke ondersteuningsstructuur Informele zorg en ondersteuning (IZO) plaats. De verschillende onderdelen hiervan zijn sinds medio 2020 operationeel. Hierdoor staat een stevige structuur met Zorgzaam010, Advies op Maat, Cursussen en Workshops en Mantelfoon. Dit in aanvulling op de ondersteuning die plaatsvindt in de gebieden door met name Welzijn. Ik licht graag nog wat zaken uit.

Online platform Zorgzaam010

Ik heb u eerder geïnformeerd (20bb005340, 28 april 2020) over de gunning van het online platform. Dit platform van aanbieder Social Care Network is breder van opzet dan het vorige. Het werd 1 mei 2020 operationeel. Op 1 oktober is het platform officieel geopend via een digitale kick-off en is de transitie gemaakt naar de nieuwe naam: 'Zorgzaam010 (dit platform is te vinden op www.zorgzaam010.nl).

Uit de eerste resultaten blijkt dat Rotterdammers het platform goed weten te vinden: 32.771 gebruikers/ bezoekers bezochten in het vierde kwartaal van 2020 samen 69.246 keer de website. Dit zijn gemiddeld 753 sessies per dag. Dit is ongeveer gelijk aan dezelfde periode van 2019. In het vierde kwartaal zijn er daarbij 902 nieuwe profielen aangemaakt, waarmee het totaal aantal gebruikers van het matchingsinstrument op 18.126 komt.

Eind 2020 is een gebruikersonderzoek uitgevoerd door Onderzoek en Business Intelligence (OBI) van de gemeente Rotterdam (zie bijlage 1). Hieruit blijkt dat de website www.zorgzaam010.nl wordt gewaardeerd met een rapportcijfer 7,4. De meerderheid van de respondenten is neutraal tot positief. Qua bekendheid en gebruik van de nieuwe functionaliteiten is er nog winst te behalen. Zo kennen veel gebruikers de optie 'maaltijdvoorzieningen' (nog) niet.

Van de online matches in 2020 is 49% een succes en wordt dit een echte match (+20% meer dan vorig jaar). Het aantal dagdelen inzet per vrijwilliger per jaar daalt echter naar 25 dagdelen, ruim de helft minder dan in 2019. Ook het aantal dagdelen per match daalt: van 22 dagdelen per match naar 6 dagdelen per match, een daling van 72%. De verwachting is dat de geldende coronamaatregelen hierop van grote invloed zijn geweest.

87% van de respondenten geeft aan dat zij zich minder eenzaam voelt door vrijwilligerswerk te doen via het platform. De eenzaamheid in Rotterdam lijkt in dit onderzoek gelijk aan vorig jaar, terwijl deze onder de respondenten in de rest van Nederland iets steeg. Het platform draagt bij aan de zelfredzaamheid: 50% van de Rotterdammers die hulp vragen noemen het platform hiervoor noodzakelijk.

Naast het gebruikerstevredenheidsonderzoek dat speciaal voor Zorgzaam010 is uitgevoerd, heeft SCN ook een landelijk trendonderzoek¹ uitgevoerd. Deze cijfers laten zich niet direct vergelijken met het gebruikerstevredenheidsonderzoek en de Omnibusenquête (volgt hieronder). Maar ze laten wel dezelfde bewegingen zien: het aantal matches steeg landelijk met 22%, het aantal dagdelen inzet per vrijwilliger daalde, het platform draagt bij aan het tegengaan van eenzaamheid, het beter weten te vinden van hulpaanbod en het verlagen van de drempel om deze hulp te vragen.

Advies op Maat

Via het samenwerkingsportaal Netwerk Zorgzaam010 (onderdeel van www.zorgzaam010.nl) kan een maatschappelijke organisatie een (gratis) account aanmaken en toegang krijgen tot een forum, gedeelde agenda en de kennisbank. Vaak hebben deze organisaties geen toegang tot (professionele) netwerken om zich te laten adviseren op tactische of strategische vraagstukken. Als de kennisbank geen uitsluitel geeft, biedt het samenwerkingsportaal Netwerk Zorgzaam010 hen sinds 1 juni 2020 de mogelijkheid via de gratis dienstverlening 'Advies op Maat' (20bb006498, 27 mei 2021), daar hun vragen te stellen. Advies op Maat richt zich op een vijftal terreinen: fondsenwerving, bedrijfsvoering, juridische hulp, ICT en Marketing en Communicatie. Enkele voorbeelden van vragen zijn:

- Hoe kunnen wij mantelzorgers beter ondersteunen/ faciliteren?
- Op welke manier schrijf je succesvol een subsidieaanvraag?
- Hoe ga ik om met de coronamaatregelen binnen mijn organisatie?

Advies op Maat richt zich enkel op Rotterdamse IZO-organisaties en kan dus niet door particulieren worden ingezet.

Via een promotiecampagne (o.a. diverse nieuwsbrieven) en het inzetten van ambassadeurs (o.a. beleidsadviseurs welzijn volwassenen) is ingezet op een grotere bekendheid van Advies op Maat in de stad. Ook hebben organisaties hun medewerking verleend aan een 'customer journey' voor een betere vindbaarheid en toegankelijk van Advies op Maat op het Netwerk Zorgzaam010.

Cursussen & Workshops

Via het platform Zorgzaam010 worden sinds 1 juni 2020 cursussen en workshops aangeboden aan vrijwilligers en mantelzorgers. Dit aanbod wordt georganiseerd door Conclusion Learning

Centre (CLC) (20bb005340, 28 april 2020). CLC werkt op basis van een uitvraag onder de partijen in de stad om de concrete behoefte op te halen en een daarop aansluitend aanbod te realiseren. In verband met Corona zijn dit voor vrijwilligers en mantelzorgers momenteel alleen digitale cursussen die via het platform Zorgzaam010 te volgen zijn. Hopelijk kunnen er in de tweede helft van 2021 ook weer in kleine groepen cursussen op locatie plaats vinden. De eerste ervaringen met het aanbieden van meer maatwerk aan de organisaties die met vrijwilligers werken zijn goed. Er is op aanvraag van een IZO-organisatie in IJsselmonde een eerste coaching- en trainingstraject op maat gestart. Op dergelijke maatwerktrajecten wordt dit jaar stevig ingezet, omdat dit mogelijkheden biedt om op een veilige manier aan de trainingsvragen van vrijwilligersorganisaties te voldoen. Het contract met CLC, dat op 31 december 2020 afliep, hebben we met een jaar verlengd. Dit geeft ons tijd om meer te leren over de vraag in de stad, over de samenwerking met het platform Zorgzaam010 en over de organisatie en promotie van cursussen op locatie. In 2020 konden we door Corona hiermee te weinig ervaringen opdoen. Door de verlenging krijgen we de kennis, die nodig is om een goed inkooptraject te realiseren, voor een nieuw contract per 1 januari 2022.

Mantelfoon

Het mantelzorgsteunpunt Mantelfoon is sinds 1 mei 2021 bereikbaar voor mantelzorgers (20bb001761, 7 februari 2020). In de beantwoording van de schriftelijke vragen van mevrouw Verkoelen van 50Plus: *De Mantelfoon helpt u?* (21bb001910) bent u geïnformeerd over de eerste aantallen en resultaten van Mantelfoon. Ook ontving u een overzicht van de inhoud van de vragen die Mantelfoon veel ontvangt, van de manier waarop Mantelfoon jonge mantelzorgers ondersteunt en de resultaten van het eerste partnertevredenheidsonderzoek van Mantelfoon. Op 18 februari 2021 vond het eerste Mantelfoon webinar voor professionals plaats.

Sinds de ingang van de avondklok is een 24-uurs bereikbaarheid van de Sociale Hulpdienst Corona gerealiseerd. Dit kon binnen twee dagen georganiseerd worden doordat de contacten met De ZorgCentrale al bestonden dankzij de Mantelfoon. Alle telefoontjes die na 20.00 uur bij 14010 binnenkomen worden automatisch doorverbonden naar de telefonisten van De ZorgCentrale.

Vooruitblik

Netwerken

Stonden eerdere jaren vooral in het teken van de stedelijke uitvoeringsagenda en bijbehorende inkoop en implementatie, vanaf dit jaar willen we op onderdelen verdieping aanbrengen. Zo gaan we ons focussen op de samenwerking tussen formele en informele zorg. Het snijvlak van formele en informele zorg kent knelpunten op het gebied van bureaucratie, informatietoegankelijkheid en waardering en gelijkwaardigheid. Samen met partners uit de stad kijken we naar mogelijkheden om hier verbetering in aan te brengen.

Ook zetten we de komende periode (nog meer) in op sterke netwerken. Zo werken we aan nieuwe Welzijnsopdrachten vanaf april 2022 waarin we nadrukkelijk (-er) aandacht vragen voor samenwerking met organisaties in de wijk. Daarnaast zetten we vanuit de stedelijke uitvoeringsagenda IZO in op een stadsbreed netwerk van partners. In dit netwerk worden overstijgende themabijeenkomsten georganiseerd afhankelijk van de actualiteit, kan men elkaar ontmoeten, kunnen samenwerkingsverbanden ontstaan (waaronder tussen formele en informele partijen) en kunnen gezamenlijke projecten worden opgepakt. Ook zijn nu al zo'n dertig organisaties vertegenwoordigd in het zogenaamde 'stedelijke verbindingsteam' (een

dwarsdoorsnede van informele zorgpartijen die nauw betrokken zijn geweest bij de visievorming en stedelijke uitvoeringsagenda). Vanuit het stedelijk verbindingsteam wordt o.a. een themabijeenkomst georganiseerd over een betere toeleiding naar en doorverwijzing in de zorgketen in de wijk: de wijkpreventieketen.

Bij Mantelfoon staat 2021 in het teken van het verder ontwikkelen van de opgebouwde basis. Hierbij staan drie pijlers centraal:

- Het vergroten van de bekendheid van Mantelfoon zodat meer mantelzorgers de lijn bellen en ook meer professionals Mantelfoon weten te vinden.
- Het verbeteren van de dienstverlening van Mantelfoon. Mantelfoon is nu uit de opstartfase en kan met de ervaringen van de afgelopen maanden de dienstverlening verder ontwikkelen.
- Het versterken van de stedelijke verbinding zodat meer partners elkaar en Mantelfoon kennen rond mantelzorgondersteuning en mantelzorgers meer kwaliteit ervaren van de geboden mantelzorgondersteuning.

Waardering

De gemeente Rotterdam is haar mantelzorgers erg dankbaar voor hun inzet en wil hen hiervoor waarderen. Dit doen wij al jaren door mantelzorgers een gratis Rotterdampas aan te bieden met daarop € 25,- OV-tegoed. Met de Rotterdampas kunnen mantelzorgers gratis of met korting allerlei leuke dingen doen in de stad. Sommige mantelzorgers geven echter aan dat zij hier geen gebruik van kunnen maken, doordat zij geen tijd hebben of de verzorgde persoon niet kunnen meenemen of alleen kunnen achterlaten. We onderzoeken momenteel of we, als alternatief naast de Rotterdampas, de waardering op een andere manier kunnen vormgeven.

Ook de waardering voor vrijwilligers staat hoog bij mij en u op de agenda. Zo heeft u eerder twee moties ingediend:

- 'Zet Rotterdamse vrijwilligers in het zonnetje' (20bb7992 d.d. 18 juni 2020), waarin u vraagt om 'de initiatieven en maatschappelijke acties in de coronatijd op een gepast moment en gepaste wijze in het zonnetje te zetten'.
- 'Zet vrijwilligers op de kaart!' (20bb16928 d.d. 10 en 12 november 2020), waarin u vraagt om de 'Erkenning van verworven competenties breed onder de aandacht te brengen van Rotterdammers'.

Deze moties sluiten goed aan op het doorlopen visietraject 'In Rotterdam doen we iets voor een ander', dat waardering en gehoord en gezien worden aanmerkt als zeer belangrijk voor onze vrijwilligers. Omdat beide moties onderdeel uitmaken van de integrale benadering van het onderwerp waardering van vrijwilligerswerk is, in overleg met de indieners van beide moties, besloten om deze moties in één brief te beantwoorden. De raad kan deze brief juni 2021 tegemoetzien.

Wij hebben grote waardering voor onze vrijwilligers; een grote groep mensen die zich, door alle lagen van de maatschappij, belangeloos inzet voor de (vaak) kwetsbare medemens en voor instanties en instellingen. Wij vinden het dan ook heel belangrijk om de vrijwilliger zelf te betrekken bij de beantwoording. Daarom is, in overleg met een 30-tal IZO-organisaties, een enquête voorbereid die tot en met 31 maart 2021 online kon worden ingevuld. Het doel is onder andere om te weten te komen wat de vrijwilliger zelf verstaat onder waardering, of en in welke mate hij of zij zich gewaardeerd voelt en waaraan in de toekomst meer of andere aandacht besteed zou kunnen worden. De resultaten dienen als opmaat bij het formuleren van doelen en acties en worden verwerkt in de beantwoording van beide moties.

Een belangrijk onderdeel van waardering is gehoord en gezien worden. Daarom ga ik met meerdere van mijn collegeleden deelnemen aan NLDoet, rekening houdend met de geldende maatregelen en onder voorbehoud van corona. NLDoet is de grootste vrijwilligersactie van Nederland. Op vrijdag 28 mei 2021 zullen wij voor verschillende vrijwilligersorganisaties de handen uit de mouwen steken en coronaproof vrijwilligerswerk uitvoeren.

Onderzoek levensbeschouwelijke organisaties

Op 20 en 28 januari 2021 heb ik in respectievelijk uw commissie- en raadsvergadering met u gesproken over het onderzoek onder levensbeschouwelijke organisaties (lbo's). Ik heb u toen toegezegd u te informeren over de activiteiten die in de informele zorg georganiseerd worden (21bb000927/ 21MO0435):

- In de nieuwe Inkoop van Welzijn vraag ik nadrukkelijk aandacht voor samenwerking met heel het (wijk-)netwerk, waaronder lbo's. Zo nemen we in de nieuwe welzijnsopdrachten op dat de welzijnspartijen het aanbod en de mogelijkheden van partners in het wijknetwerk benutten. De lbo's krijgen een plaats in de jaarplannen van de nieuw te contracteren partijen, als samenwerkingspartners.
- We zetten in 2021 (nog meer) in op een stedelijk netwerk/ netwerkvorming, en betrekken daar nadrukkelijk de lbo's bij.
- Er wordt als hierboven ook aangegeven in 2021 een themabijeenkomst (vanuit het stedelijk verbindingsteam IZO) georganiseerd over een betere toeleiding naar en doorverwijzing in de wijkpreventieketen (naar aanleiding van de motie Gezonde stad/Gezond010).
- Het gemeentelijk IZO-aanbod is nadrukkelijk ook beschikbaar voor lbo's met vrijwilligers. Dit breng ik sterker onder de aandacht.

Ik stel u daarom hierbij voor om de toezegging (21bb000927/ 21MO0435) als afgedaan te beschouwen.

Op dit moment ben ik in gesprek met de lbo's over de wederzijds gewenste sterkere samenwerking en erkenning naar aanleiding van het onderzoek. Daarbij betrek ik ook de gedane toezegging en aangenomen moties. Te weten: Toezegging 'Uitkomsten onderzoek Tel je zegeningen' (21bb922), Motie 'Vergroot bekendheid van financiële ondersteuning voor maatschappelijke projecten' (21bb1402) en Motie 'Partners voor het leven' (21bb1405).

Omnibusenquête

Al sinds 2007 wordt onderzoek gedaan naar (het aantal) vrijwilligers en mantelzorgers in de gemeente Rotterdam. Eerst in het zogenaamde Vrijtijdsonderzoek, maar dat onderzoek laten we niet meer uitvoeren. Sinds 2019 zijn de vragen in de gemeentelijke Omnibusenquête opgenomen. De Omnibusenquête 2020 is inmiddels afgerond en levert twee rapportages op, namelijk 'Vrijwilligerswerk en informele hulp in Rotterdam 2020' en 'Mantelzorgers in Rotterdam 2007-2020'. U treft deze rapporten als bijlage 2 en 3.

Voor beide rapporten geldt dat een deel van de enquête in verband met de coronacrisis is afgenomen in de eerste maanden van 2020 vóór de 'intelligente lockdown', en een deel in de maanden juni en juli toen de coronacrisis in volle gang was.

Op basis van de respons tot 15 maart lijkt de omvang van het onbetaald werk in Rotterdam iets toegenomen; daarna nam het fors af. De Corona-crisis lijkt dan ook flink roet in het eten te hebben gegooid. Wat dat op termijn betekent, is de grote vraag: komen deze onbetaald werkers na de crisis weer terug? Veel zal daarbij afhangen van verdere omstandigheden; vaak zijn informele hulp en vrijwilligerswerk immers geen onvermijdbare activiteiten zoals

bijvoorbeeld mantelzorg, maar een vrijwillige keuze en verricht men dergelijk werk alleen onder voldoende bevredigende voorwaarden.

Per brief (19bb24262) heb ik eind 2019 bij u aangegeven dat ik inzet op een grotere respons. De vragen over onbetaald werk zijn daarom, net als die over mantelzorg, in twee vragenlijsten opgenomen. Dat leverde dan ook een dubbel zo grote respons op. Wel zijn er bij dit onderzoek (altijd) een aantal kanttekeningen te maken. Zo zijn enquêtegegevens over de interpretatie van begrippen als 'vrijwilligerswerk' en 'informele hulp' niet 'hard'. Dat geldt ook voor een begrip als 'mantelzorger'. Desalniettemin geeft de Omnibusenquête belangrijke indicaties.

Vrijwilligerswerk en informele hulp in Rotterdam 2020

In de eerste helft van 2020 verrichtte 48% van de Rotterdammers van 13 tot en met 75 jaar wel eens één of meer vormen van onbetaald werk op vrijwillige basis. Het onbetaalde werk lijkt daarmee wat afgenomen ten opzichte van 2019. Concreet betekent dit dat er 175.000 Rotterdammers van 13 tot en met 75 jaar informele hulp verrichten en 190.000 vrijwilligerswerk. Dit betreft in totaal zo'n 250.000 onbetaalde werkers. In 2019 verrichtte 53% van de Rotterdammers van 13 tot en met 75 jaar wel eens één of meer vormen van onbetaald werk. Het ging hierbij om zo'n 285.000 onbetaalde werkers.

De enquête is echter voor een deel is afgenomen vóór de "intelligente lockdown" in verband met de coronacrisis, en voor een deel ná het begin daarvan. Zo blijkt op basis van de respons tot 15 maart 2020 de omvang van het onbetaalde werk in Rotterdam iets toegenomen; daarna nam het fors af. Zo nam het totaalaantal ingezette uren zo'n 30% af na de lockdown: van 1.0 naar 0.7 miljoen onbetaalde inzet per week. Ook het animo van mensen die nog geen vrijwilligerswerk doen, om hieraan te beginnen, is afgenomen.

De veranderde omstandigheden blijken sterk van invloed te zijn op de deelname aan onbetaald werk, met name bij de Rotterdammers met een migratieachtergrond. Bij Rotterdammers zonder migratieachtergrond is dit nauwelijks iets veranderd.

De 2020-cijfers in het onderzoeksrapport geven uiteindelijk een soort 'gemiddelde'. Een voorzichtige conclusie kan zijn, dat steeds meer Rotterdammers bereid zijn zich door middel van informele hulp en vrijwilligerswerk in te zetten voor de samenleving, maar dat de Coronacrisis hier een sterke negatieve impact op heeft. We weten nog niet of al deze onbetaald werkers na de crisis weer zullen terugkomen.

In de rapportage wordt ook ingegaan op het oude online platform Rotterdamersvoorelkaar dat ten tijde van het onderzoek nog actief was (per 1 oktober 2020 ging het verbrede platform over op de naam www.zorgzaam010.nl)

Mantelzorgers in Rotterdam 2007-2020

Mantelzorg is hulp bij het dagelijks functioneren. Deze wordt vrijwillig en onbetaald verleend. Vaak wordt deze hulp verleend aan mensen die vrij ernstige fysieke, verstandelijke danwel psychische beperkingen hebben. We spreken van mantelzorg wanneer de hulp volgens een vast patroon verloopt, en minstens 3 maanden of 8 uur per week wordt gegeven.

- In de eerste helft van 2020 was 15% van de Rotterdammers van 13 tot en met 85 jaar mantelzorger. In 2019 was dit 16%. Het ging daarbij naar schatting om zo'n 85.000 mantelzorgers.
- In 2020 voelde 3% van de mantelzorgers zich overbelast. In 2019 was dat 4%. Dit aantal is sinds 2019 met zo'n 1.000 Rotterdammers afgenomen.

- Het aantal zwaar- of overbelaste mantelzorgers is sinds 2019 ongeveer gelijk gebleven, namelijk afgerond zo'n 3.000.

Ook hier geldt voor een deel dat de enquête is afgenomen vóór, en een deel ná de lockdown van medio maart 2020. Het is niet na te gaan in hoeverre eventuele veranderingen in het mantelzorggedrag ook van invloed zijn geweest op de beantwoording van de vragen: heeft men de vragen beantwoord naar de 'normale' oude omstandigheden, of naar de nieuwe?

Dementiemonitor mantelzorg 2020

Tijdens de actualiteitenraad van 25 maart 2021 spraken wij op verzoek van mw. Verkoelen van 50plus (21bb3963) over het Regiorapport Dementiemonitor van Alzheimer Nederland. Ik deed de toezegging hier in deze voortgangsbrief IZO verder op in te gaan (21bb4078).

Iedere twee jaar voeren Nivel en Alzheimer Nederland de Dementiemonitor Mantelzorg uit. Naast een landelijk onderzoeksrapport worden er ook regionale rapporten gemaakt, waaronder één voor de regio Rotterdam en omstreken. De uitkomsten van het huidige onderzoek zijn gebaseerd op de antwoorden van 46 Rotterdamse mantelzorgers van mensen met dementie. De aan zorg gerelateerde vragen zijn beantwoord door 35 of soms zelfs slechts 30 personen. Dit is een erg lage respons die nauwelijks representatief te noemen is. Ter illustratie: OBI gaat bij dergelijke onderzoeken uit van een minimale respons van 150 tot 200 personen.

Vooropgesteld wil ik aangeven dat het mij bekend is dat de mantelzorg voor een naaste met dementie vaak uitputtend kan zijn. Het is op alle fronten moeilijk wanneer je iemand waarvan je houdt aan deze ziekte ziet lijden. De zorg voor iemand met dementie is vaak langdurend en fysiek, organisatorisch en vooral ook emotioneel zwaar. Wanneer de mantelzorger voor de eigen partner zorgt speelt daarbij ook de eigen, vaak hoge leeftijd van de mantelzorger een rol. Het is daarom belangrijk om bij het lezen van de resultaten van dit onderzoek in gedachten te houden dat het niet gaat over alle Rotterdamse mantelzorgers zoals in de hierboven beschreven Omnibusenquête, maar over een groep specifieke mantelzorgers, namelijk mantelzorgers van mensen met dementie.

Dan de aantallen die in het Regiorapport staan over de ervaren belasting van mantelzorgers van mensen met dementie in Rotterdam. In het figuur 2.2 van het lokale dementie-mantelzorgeronderzoek staan de onderstaande percentages weergegeven.

	<i>overbelast</i>	<i>Zeer zwaar</i>	<i>Tamelijk zwaar</i>	<i>Enigszins zwaar</i>	<i>Niet/nauwelijks</i>
<i>Rotterdam</i>	2 %	26 %	41 %	17 %	13 %
<i>Landelijk</i>	3 %	11 %	39 %	39 %	8 %

Alzheimer Nederland stelt op pagina 6 van het rapport dat het onderzoek geen doel is, maar een middel om de ondersteuning en zorg voor mensen met dementie en hun mantelzorgers te verbeteren. Ik stel daarom voor dit onderzoek ook op die manier te gebruiken. Met daarbij de kanttekening dat hoe zwaarder de zorg is hoe vaker de gemeente Rotterdam hier niet bij betrokken is. Veelal valt deze zorg onder de Zorgverzekeringswet of de Wet langdurige zorg, waardoor wij op dat deel van de ondersteuning geen invloed hebben. Ter illustratie, zowel het landelijke als het regionale onderzoek noemt de casemanager dementie als de belangrijkste ondersteuner. Deze casemanager wordt vergoed vanuit de basisverzekering en valt daarmee onder de Zorgverzekeringswet.

Zoals benoemd in de beantwoording van de schriftelijke vragen over de aantallen mantelzorgers in Rotterdam (21bb3980) en de ondersteuning van mantelzorgers (21bb3979) en de raadsbrief 'Afdoening motie 'Inzicht in mantelzorgondersteuning'' (21bb1912) zet de gemeente Rotterdam in op het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers. Mantelzorgers in Rotterdam kunnen ondersteuning krijgen van verschillende partijen in hun omgeving, zoals de wijkteams, de VraagWijzers, door het welzijnswerk in de gebieden bijvoorbeeld in de Huizen van de Wijk, door de thuiszorg of via respijtzorg. Sinds 1 mei 2020 kunnen zij daarnaast ook 24 uur per dag en 7 dagen per week bellen naar het mantelzorgsteunpunt Mantelfoon voor een luisterend oor, informatie en advies. Wij grijpen de aanstaande inkoop gebiedswelzijn aan om het signalerend vermogen van het welzijnswerk, Vraagwijzers, wijkteams en mogelijke andere relevante partijen te verbeteren. Vroegtijdig herkennen en tijdig doorverwijzen naar de juiste ondersteuning zal overbelasting bij mantelzorgers in veel gevallen kunnen voorkomen. Naast de signalerende functie van de welzijnspartijen wordt ook de verbinding van de welzijnsaanbieders met alle partijen die in aanraking komen met de mantelzorger, van de huisarts en de casemanager dementie tot de scholen en de IZO-partijen in de wijk, versterkt. Samen vormen deze partijen een mantelzorgnetwerk om de mantelzorgers heen. Met Mantelfoon als knooppunt van dit netwerk waar alle contacten en kennis over mantelzorg samen komen en worden gedeeld. Tenslotte gaan wij bij de inkoop van de WMO de mantelzorgondersteuning met verblijf niet meer inkopen als maatwerk voorziening maar als een algemene voorziening. Hierdoor wordt deze logeerszorg toegankelijk zonder indicatiestelling door de Wmo-adviseur. Dit maakt de drempel om deze respijtzorg te gebruiken veel kleiner. Juist voor mantelzorgers van mensen met dementie kan deze wijziging een groot verschil maken. Zij kunnen namelijk niet terecht bij lichtere voorzieningen zoals het Logeershuis de Buren en kunnen wanneer deze wijziging is doorgevoerd ook op een snelle, laagdrempelige manier vervangende zorg regelen.

Ik stel voor om op basis van deze informatie de toezegging 'Mantelzorg voor dementerende ouderen (21bb4078)' als afgedaan te beschouwen.

Afsluitend

Afsluitend wil ik graag benadrukken dat ook het onderwerp burenhulp, onderdeel van dit brede dossier is. Mijn collega-wethouder De Langen heeft burenhulp in zijn portefeuille (uitgevoerd door stichting Opzoomer Mee via de ruim 970 'Lief en leedstraten') en communicatie hierover verloopt via hem.

Graag informeer ik u in het voorjaar van 2022 opnieuw, of zoveel eerder als nodig is (zoals rond de moties over waardering van vrijwilliger en de samenwerking en erkenning van levensbeschouwelijke organisaties), over de mooie ontwikkelingen op dit dossier. Het moge duidelijk zijn: In Rotterdam doen we iets voor een ander!

Met vriendelijke groet,

Michiel Grauss
Wethouder Armoedebestrijding, Schuldenaanpak en Informele Zorg